

Dohányárosok Közlönye

A MAGYARORSZÁGI MAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ
HATSEK ADOLF.

Megjelenik minden hó
— 1-én és 15-én. —
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Városligeti fasor 1.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaküldve.

TARTALOM. Az állami dohánytőzsdék felosztása. — A dohányzási cikkek és a „Dohányárosok Közlönye”. — Vegyesek. — Árjelési hírtelny.

Az állami dohánytőzsdék felosztása.

Minden időben hangoztattuk és ki is mutattuk, hogy a dohánynagyárusítást csakis magánaton lehet végeztetni, miután a m. kir. dohányintézőségnek nagyobb pénzáldozatokhoz kell magát elhatároznia, ha a nagyárusítást hivatalnokok által akarja kezelteni. És ez nagyon is természetes. A dohányjövődék ötven évi fennállása óta a m. kir. dohánytermékek magánüzeme mindenkor rendkívül jónak bizonyult, míg minden kísérlet balul ütött ki, amelynek célja volt a dohánynagyárusítást hivatalnokok által kezelteni.

Nézzük csak a főváros dohánynagyárusait itt, ahol a nagytőzsde a m. kir. pénzügyminiszteriumnak körülbelül $60/100$ kiadást okoz. Hogy a budapesti 10 kerület forgalmát létrehozza, mely körülbelül 12—13 millió koronát tenne ki, oly szervezetre lenne szüksége a m. kir. dohányintézőségnek, amely körülbelül 200,000 koronát tenne ki az államkincstár terhére. Nem számítottuk ez összegben a nagytőzsdék bevételi adóját, sem a veszteséget, amit a nagyárosok a ládák átvétele által szenvednek. Továbbá nem tartjuk csekélynek, sőt inkább fontosnak azon körülményt, hogy az esetben, ha a nagyárusítást hivatalnokok által lennének kezelve, az összefogyasztás érzékeny módon kevesbülne, valamint, hogy sok embernek elvennie kedvét, hogy tőzsdé-üzletet vezessen.

De még sokkal kedvezőtlenebbül esik ki a hivatalnokok általi nagytőzsde-kezelés a vidéken. Évekkel ezelőtt azt hitték, tudja isten mennyi pénz lehetne megtakarítani azáltal, ha a nagytőzsdék helyébe állami árudákat alapítanak. A tévedést nagyon is korán belátták és az országban felállított 12 hivatalos hely olyan kiadásterhet okozott az államkincstárnak és oly esetlenül lett vezetve, hogy ez időben újlag majd hogy valamennyi magánáros kezébe lettek átadva és újlag azok által lett vezetve.

Minden esetre némely körülmény javára válik e mellett a m. kir. dohányintézőségnek, mely a szociális kereskedelmi viszonyok kifolyásaként, mint abszurdumot lehetne nevezni. Fáradságot vettünk magunknak és megvizsgáltuk a kirott nagytőzsdéhehelyeket, tekintettel bevételükhöz a jutalék megállapításhoz $8/10$ -től $10/10$ -ig és úgy találtuk, hogy még ott is, hol 4—6—800,000 korona forgalomról van szó, sőt ott, ahol a kicsinybeni árusítás jelentékeny magának ígérkezik, egyetlen nagytőzsdésnél sem várható más, mint a befektetett tőke szerény kama-

tozása. Nos és mégis találkozunk még mindig emberek, kik az üzletnek szentelt tevékenységüket semmire, vagy olyan kevésre becsülik, hogy alkalmazottjuk jobban jön ki anyagilag, mint saját maguk.

Csodálatraméltó gyakorta a benyújtó fogalma az ilyenü üzletekről. Lehetséges, hogy abban a reményben ringatóznak, hogy a nagytőzsde-jutalék emelkedni fog, ha az üzletet egy ideig vezetni, egy feltevés, mely ép oly képtelennek, n.int kizártnak tekinthető, lehetséges, hogy itt csak úgy, mint a kistőzsdék-nél az ugynevezett mellékczikkek eladásától kolosszális hasznot várnak el, ami természetesen nem létezik. Tény az és marad is, hogy a kirott nagytőzsdék közül egyetlen egy sem — beleszámítva az azzal egybekötött kistőzsdét — hajt tulajdonosának valami jelentékenyebb összeget. Egy második körülmény, mely szintén hozzájárul ahhoz, hogy a benyújtók gyakran a legképtelenebb ajánlatokat teszik, abban áll, hogy a vidéki nagytőzsdét más üzlettel szabad összekötni. Kísérleljék meg egyszer azt óhajítani, hogy a nagytőzsdét csupán a kistőzsdével, de semmi más üzlettel nem szabad összekötni és meg vagyunk győződve, hogy valamennyi nagyáros visszaadja majd engedélyt. Mivel az ilyen nagyárosok kiadásterhüket nem számítják és bármily felajánlott jutalékkal meg vannak elégedve, az azzal egybekötött munka azáltal természetesen értéktelentive lesz, mely ma'dnem semmi-képen sem lesz díjazva.

Amint mondvá lett, megpróbálkoztak a m. kir. dohánytermékek nagybani árusításának viszonyaiban rendet teremteni, miután első sorban a kiadásokat, daczára annak, hogy igen csekélyek, akarták megtakarítani, másodsor, mert a számos vidéki városokban a nagybani eladás üzemének kezelési módja nem volt kielégítő. A kísérlet balul ütött ki, annál inkább, mert a m. kir. dohányintézőségnek a kiadási szempont mérvadó és az minus helyett pluszt mutatott fel. A második kérdés, amelyet még sokkal fontosabbnak tartunk, t. i. azt, hogy a vidéken tisztességes, a czélnak megfelelő nagyárudahelyek létezenek a „disznóolák” helyett, melyekkel hébe-korba találkozunk, ezen kérdés önmagától elintéződik. Ugy hiszszük, hogy a m. kir. dohányintézőségnek sokkal inkább az a feladata, hogy arról gondoskodjék, hogy az általa készített áruk jó állapotban, tiszta helyiségekben rendesen legyen kiszolgáltatva, mint arra nézni, miszerint néhány száz koronát megtakarítsunk. Itt nincs helye a takarékoságnak. Itt a takarékoság haszon helyett

csak kárt okoz. A nagyárudák rendezését azzal kellene megkezdeni, hogy minden mennyiségű munkát ahhoz mértékelt mennyiségű pénzzel legyen díjazva. Ne higgyék, hogy a nagytőzsde engedélyért benyújtók a dolog iránti nagy kedvelésből és szeretetből tesznek sokszor oly neveltséges és csekély ajánlatokat.

Már az árjelítés kiírásánál fel kellene világosítani az embereket, hogy milyen módon kell az üzletet vezetniök. Félre kellene vetni végre ezt a czopfos módszert, mely a hirdetményenél a legszükségtelebb dolgokkal áll elő, míg a fődolgot elhallgatja. Mit használ az a dohányintézőségnek, ha oly emberek foglalkoznak a m. kir. dohánytermékek eladásával, akik erre a legparányibb kvalifikációval sem bírnak. Kvalifikáció alatt épenséggel nem egy felsőbb iskola végzését értjük, de értjük ezalatt, hogy az ilyen áruja intelligens, vagyonos és mindenképen tisztességes emberek kezébe kerüljön.

Hogy Magyarországon akárhány nagyáros van, kik üzletük mellett semmit sem keresnek, szintén megszegyenítő tényállás azon állapotra nézve, amelyben a dohánytermékek nagyárudái ezidő szerint vannak.

A dohányzási cikkek és a „Dohányárosok Közlönye”.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Tán szükségtelen mondnom, hogy érdekel olvasom becses lapját, miután nekünk kistőzsdéseknek legalább is ama szócset képviseli, amely által óhajaink, panaszaink és jogosult kívánalmaink a kellő helyre jutnak.

Ez okból tehát fel nem foghatom, hogy miért ez a kistőzsdék részére oly szükséges szaklap nem támogattatik elegendő mértékben minden egyes kistőzsdéstől. Nem azon támogatást értem, hogy mindegyike előfizessen a lapra, ámbár ez amennyire kívánatos, épúgy a kötelesség parancsolata is lenne, — mint inkább ama támogatást, amely által a lap abba az örvendetes helyzetbe jutna, hogy indirekt hozzátevésünk által mindig jobban és nagyobbra alakulna.

Megbocsát t. szerkesztő úr, ha figyelmeztetem, miszerint első sorban a nagytőzsdések kötelessége lenne a lapot anyagilag és erkölcsileg egyaránt támogatni. A fővárosi nagytőzsdés urak, kik a lapjuk által nyújtott vendégiszereket azzal az előkelő nyugalommal fogadják, mintha ennek úgy kellene lennie, ezek a nagytőzsdés urak bizony hozzájárulhatnának a lephoz annyiban, miszerint odahatnak, hogy ama gyárosok részéről, akiknek hitvány cikkeiket raktárra veszik és a kistőzsdéseknek eladják,

hirdetések legyenek a lapban feladva. Ezáltal a kistőzsdések nemsokára jobb árákhoz juthatnának, miután a versengés jobb áruk szállítására késztené a gyárosokat.

Botránynak tartom, hogy a nagytőzsdések üzlethelyiségeiket és kirakatablakaikat teletöltik reklámhirdetésekkkel, a helyett, hogy kényszerítenek a gyárosokat, hogy reklámjaikat szaklapunkban megjelentessék. Schogyan sem látom be, hogy miért egy cseh vagy sziléziai gyáros áruit általunk kis őzsdések által hozhassa forgalomba anélkül, hogy a legcsekélyebbet is adna tudomást létezéséről szaklapunkban. Szaklapunk, amely (sajnos), egyuttal a nagytőzsdés szaklapja, kinek jól tudjuk, hogy kitűnő szolgálatot tesz, a t hiszem megnevezett módon a legelegendőbb támogatásban részesülhetne, így vélekedek én. Ha ezek az uraságok nagyobbak és magasabbnak tartják magukat arra nézve, hogy szaklapjukat ily módon támogassák, úgy mi kistőzsdések fogjuk azoknak a gyárosoknak, kik hitvány ho'mijukat itt nálunk akarják értékesíteni, tudtukra adni, hogy mi vagyunk azok, akik meghatározzuk, hogy mit adjunk el és mit nem.

Bocsásson meg a szerkesztő úr, hogy oly dologba avatkozom, melyhez közvetlenül nekem semmi közöm, de aki úgy mint én, szaklapunk a „Dohányárusok Közlönye“-nek fennállása óta e lapot szorgalmasan olvassa és nézi, hogy fáradozik jobb, egészségesebb állapotokat létrehozni, aki tudja, hogy mennyit tett ön, nevezetesen a nagytőzsdésekért, az fel-lázad, ha észreveszi ama indolenciát, amelyet az uraságok egy szaklappal szemben, mint a „Dohányárusok Közlönye“ ellen tanusítanak. Ha már a nagytőzsdések, mint a dohányzási cikkek nagykereskedői lesznek megnevezve, akkor legalább is ezt az egyet tehetnék, hogy csupán ama gyártmányokat vennék raktárra, melyeknek gyárosa érdemesnek tartja magát nekünk kistőzsdéseknek szaklapunk utján emlékeztünkbe hozni.

Fogadja igen tisztelt szerkesztő úr rendkívüli nagybecsülésem kifejezését, amelylyel maradok alázatos szolgálja

A. E.

(Több tőzsdés nevében)

Köszönjük a tisztelt beküldő urnak a szeretetreméltó módot, amelylyel lapunk iránti háláját kimutatja. Sajnos, az általa megírt d'ogok teljesen megegyeznek a tényállással. Külömben mi ezen ügyet sokkal komolyabban fogjuk kezelni, mint ezideig, erről biztosíthatjuk a beküldő urat.

A szerkesztő.

Vegyesek.

Magyar nemesség Ö felsége a király — mint a hivatalos lap mai száma közli — Gassner Béla kir. tanácsosnak, Budapest fő- és székváros adófelügyelőjének, ugy magának mint törvényes utódainak a magyar nemességet adományozta. E kitüntetés nem jött váratlanul, mert a kitűnő szolgálatok és érdemek, melyeket Gassner tanácsos ur főképen az állami pénzügy terén évtizedek óta szerzett, mindenki előtt ismeretesek. Utolsó előtti számunkban bővebben méltattuk ezen érdemeket és ama óhajunknak aadtunk kifejezést, hogy Gassner tanácsos ur továbbra is azon elismerésben részesüljön, melyt őt megilleti. És ime, igen hamar teljesült óhajunk. Öszinte szívvel üdvözlöljük ez alkalomból.

Főolvasás a szivargyárban. A kubai szivargyárakban ugyancsak érdekesen folyik a munka. Az a huszezer munkás, aki reggel nyolcz órától délutáni háromig hajlódik a dohánylevelek formábaöntésével, ami gépies és lélektompító munka, valami szellemi üdülésre vágyott és

hogy szórakozzanak egy kissé a szivargyártás közben, főolvasót fogadott magának. Minden terem közepén emeltebb helyen ül egy-egy jótorku főolvasó, aki hangosan olvas föl verseket, drámákat és regényeket. Háromnegyedórát olvas egyfolytában s azután egynegyedórát pihen, ebéd idején pedig egy órára szünetel a főolvasás.

Ingyen dohány. A hadvezéri zseni tulajdonképpen nem is abban áll, hogy miképpen kell megverni az ellenséget, hanem abban, hogy miképpen kell meghódítani a generálisnak saját katonáit. Napoleon a pillantásával tudott parancsolni az embereinek, Bücher nagykot fűt a pipájából, ha valami bánat nyomta a lelkét s ilyenkor már tudták a katonái, hogy mivel kell az öregot megvigasztalni. A katonaság, a sok ember együtt olyan, mint a nagyon kiskorú nép, mint a gyermek. Cifra gombbal és gyöngygyel is hozzá lelet jutni a szívéhez, s aki ezeket a dolgokat érti, az szerez neki örömet s az hódítja meg egészen. Fejérvary Géza báró honvédelmi miniszter is tudja, hogy miképp kell megtartani a katonái szeretetét. Nem nagy ovációval, melyet a sorok előtt mond el a generális. A beszéd csak beszéd marad, hanem egy pipa dohány az már egészen más beszéd. A miniszter elhatározta, hogy a hadgyakorlatokon résztvevő csapatok legénysége között ezentul a hadgyakorlatok után egy csomag dohányt fog kiosztani. Jó magyar ötlelet ez s szinte természetes, hogy a gyakorlat után nagy kapkodás lesz az után a dohány után, amelyet a miniszter ad a bakáinak. A Fejérvary-dohányhoz még csak Fejérvary-pipát kellene gyártatni valamelyik magyar pipagyárosnak.

32584

V. 1901.

Árlejtési hirdetmény.

A szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy a felmondá. folytán üresedésbe jött közszegi különlegességi dohányáruda kezelésének betöltése céljából alulírt m. kir. pénzügyigazgatóságnál 1901. évi szeptember hó 6-án, délelőtt 9 órakor írásbeli ajánlatok utján versenytárgyalás fog tartatni.

Az írásbeli ajánlatok 1901. évi szeptember hó 6-án délelőtt 9 óráig a m. kir. pénzügyigazgatóság főnökéhez közvetlenül vagy posta utján nyújtandók be.

Az ajánlat tárgyat csakis a dohányforgalom után járó tőzsdédij fogja képezni.

A jogosítvány elnyerésére annak lesz kitétele ki erre alkalmasnak találhatik és ki a százalékokban kifejezendő legkisebb tőzsdédij követeli, mindazonáltal az államkincstár fentartja magának azt a jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson, miért is egyik ajánlattevő sem támaszthat igényt azért, mert olcsóbb ajánlata el nem fogadtatott.

Az eddigi különlegességi árus az áruda kezeléséért (2 százalék) kettő százalék tőzsdédiját élvezett; 1900 évi forgalma 9.020 korona volt.

A dohányanyag a győri dohányáruda raktárból lesz beszerzendő, még pedig oly módon, hogy az anyag-készlet szállítására szolgáló tartályokat a vállalkozó a megállapított eladási árak mellett köteles átvenni.

A különlegességi árus a nélkül, hogy neki az árulásra beszerzett dohánygyártmányok összegétől járó százalékos tőzsdédijra, illetőleg a szállítási és egyéb kezelési kiadások levonása után fenmarad tiszta jövedelmen kívül egyéb jövedelem biztosíthatnék, köteles az elírt üzleti könyveket kifogástalanul vezetni.

Az államkincstár a különlegességi árudánál egyéb jövedelmet, avagy a versenytárgyalás alapjául szolgáló forgalom változatlan fentartását nem biztosítja és e czímen avagy bármi más okból az eladási díj emelésére irányuló kérelem feltétlenül el lesz utasítva, ugyszintén bárminemű kárpótlási igények nem lesznek figyelembe véve.

Vállalkozó köteles leend a különlegességi dohányárudában a fogyasztási viszonyoknak megfelelő 8 napi tartalékkészletet 300 korona értékben raktáron tartani, azon kívül a napi szükségletnek megfelelő anyagkészletet beszerezni.

A különlegességi áruda Kőszegen tökéletes száraz és alkalmas üzletben személyesen kezelendő.

Ajánlattevők kötelesek a bánatpénz fejében fent kijelölt csonkithatlan tartalékkészlet értékének megfelelő 10% naz (30) harmincz koronát a szombathelyi kir. adóhivatalnál készpénzben letétben helyezni, az arról szóló eredeti nyugtát 1901. évi szeptember hó 6-án délelőtt 9 óráig benyújtandó és 1 koronás bélyeggel ellátott lepecsételt és sajátkezűleg aláírt ajánlatához mellékelni. Az ajánlat a következő czím alatt nyújtandó be:

„Ajánlat a Kőszegen megüresedett dohánykülönlegességi áruda kezelésének elnyerése iránt.“

Az ajánlatba a követelésbe vett kezelési díj (%) százalékos számmal és betűkkel tisztán kiírandó és az ajánlatához egyuttal a magyar állampolgárságot és előéletet igazoló hatóságilag kiállított vagyoni bizonyítvány is csatolandó.

Olyan ajánlatok, melyek ezen rendelkezéseknek meg nem felelnek vagy más pályázó ajánlatára hivatkoznak, valamint azok is, melyek határozatlanul szerkesztvék, ugyszintén az el-késve beadottak, nemkülömben az utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A versenyzésben részt nem vehetnek azok, akik a polgári törvények szerint terhes szerződés-kötésére nem képesek, továbbá azok, kik valamely büntény, csempészet vagy másnemű jövedéki kihágás miatt jogérvényesen elítéltek, avagy azok, akik a kir. pénzügyigazgatóság által egyéb okoknál fogva alkalmatlannak találtatnak.

Kizárva nemkülömben a versenyzés alól azok is, kik nem laknak állandóan Kőszegen.

Ha ezen akadályok egyike vagy másika a dohánykülönlegességi áruda átadása után jutna a kir. pénzügyigazgatóság tudomására, az eladási engedély azonnal be fog vonatni.

A bánatpénz, minthogy az ajánlatok a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz terjesztendők fel határozathozatalra, csakis a határozatnak leérkezése után fognak kiutatlatni, illetve az elfogadott ajánlattevő bánatpénze a csonkithatlan készlet beszerzéseig visszatartatni. Ha azonban a vállalkozó a különlegességi árudát az átvételre kitűzött határnapon át nem venné vagy később ajánlatától visszalépne, bánatpénzét elveszti és az áruda kezelésének céljából újabb pályázat nyitattik.

Egyebekben a dohánygyártmányok eladására s az áruda felmondására vonatkozó és ezen kir. pénzügyigazgatóságnál megtekinthető szabályok mérvadóak.

Ajánlati minta:

Alulírott késznek nyilatkozom, hogy Kőszegen a kir. pénzügyigazgatóság által alkalmasnak talált helyen az előttem ismeretes fennálló szabályrendeleteknek pontos betartása mellett a közszegi m. kir. különlegességi árudát ... % szóval ... száztól tőzsdédij élvezete mellett elvállalni, a versenytárgyalási hirdetményben foglalt határozatoknak magamat feltétlenül alávetem.

Kelt ... 1901. ... hó ... n. Czímlopon: „Ajánlat a Kőszegen megüresedett dohánykülönlegességi áruda kezelésének elnyerése iránt“.

Szombathelyen, 1901. évi augusztus 1-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Die Auflösung der ärarischen Tabak-Verschleisse. — Die Rauchrequisiten und der „Dohányárusok Közlönye.“ — Vermischtes.

Die Auflösung der ärarischen Tabak-Verschleisse.

Wir haben es zu jeder Zeit betont und nachgewiesen, dass der Tabak-Grossverschleiss nur durch Private besorgt werden kann, nachdem die kön. ung. Tabak-Regie. will sie den Grossverschleiss durch Beamte besorgen lassen, dies nur dann im Starke ist, wenn sie sich zu grösseren Geldopfern entschliesst. Und das ist auch ganz natürlich. Seit den 50 Jahren des Bestandes des Tabak-Monopoles in Ungarn hat sich der Privat-Grosshandel mit den kön. ung. Tabak-Produkten ausserordentlich bewährt, während jeder Versuch misslungen ist, der da beabsichtigte, den Grossverschleiss durch Beamte besorgen zu lassen.

Sehen wir uns die Tabak-Grossverschleisser der Hauptstadt an, hier, wo der Grossverschleiss dem kön. ung. Finanz-Ministerium ungefähr $\frac{6}{100}$ Kosten verursacht. Um den Konsum der 10 Budapester Bezirke zu bewältigen, der ungefähr 12—14 Millionen Kronen betragen dürfte, bedürfte die kön. ung. Tabak-Regie eines Apparates, der sich auf zumindest 200.000 Kronen zu Lasten des Staatsschatzes belaufen dürfte. Dabei haben wir weder die von den Grossverschleissern zu entrichtende Einkommensteuer, noch den Verlust gerechnet, den dormalen die Grosstrafikanten durch die Übernahme der Kisten erleiden. Des Ferneren, und wir unterschätzen den wichtigen Umstand nicht, würde das Besorgen des Grossverschleisses durch Beamte, ebenso den gesammten Konsum empfindlich beeinträchtigen, wie es vielen Leuten die Lust benehmen würde ein Trafikgeschäft zu führen.

Noch weit ungünstiger und schlimmer stellt sich jedoch der Grossverschleiss durch Beamte betrieben, in der Provinz heraus. Vor Jahren vermeinte man, Gott weiss, wie viel Geld dadurch zu ersparen, wenn man an Stelle der Grosstrafiken ärarische Verschleissstellen errichtet. Nur zu bald wurde der Irrthum eingesehen und die im Lande errichteten 12 Amtsstellen, wo die Kleinverschleisser ihre Waaren ausfassen sollten, verursachten dem Staatsschatze eine solch hohe Spesenlast und wurden derart linksch betrieben, dass dieselben zur Stunde fast alle wieder den Händen von Privatverschleissern übergeben, durch Grosstrafikanten betrieben werden.

Allerdings kommt dabei der kön. ung. Tabak-Regie mancher Umstand zu Gute, der, ein Ausfluss der sozialen geschäftlichen Verhältnisse, ein Absurdum genannt zu werden verdient. Wir haben uns der Mühe unterzogen und die aus geschriebenen Grosstrafikstellen in Hinsicht ihrer Erträgnisse mit dem Provisionsatz von $\frac{8}{10}$ bis $1\frac{0}{10}$ geprüft und gefunden, dass selbst dort, wo es sich um einen Konsum von 4—6—800.000 Kronen handelt, selbst dort, wo der Verschleiss im Kleinen ein hoher zu wer-

den verspricht, keine einzige Grosstrafik mehr als eine bescheidene Verzinsung ihres investirten Kapitals voraussehen liess. Nun und da finden sich noch immer Leute, die ihre eigene Thätigkeit die sie dem Geschäfte zuwenden, für nichts oder für so wenig anschlagen, dass ihr Bediensteter oft materiell besser dabei fährt, als sie selber.

Es ist staunenswerth, welche Begriffe die Einreicher häufig von derartigen Geschäften haben. Möglich, dass sie sich in der Hoffnung wiegen, es werde die Grosstrafik-Provision eine Erhöhung erfahren, wenn sie das Geschäft eine Zeit lang führen, eine Annahme, die ebenso unsinnig ist, wie durchaus ausgeschlossen, möglich, dass auch hier, gerade so wie bei den Kleintrafikanten, von dem Verkaufe der sogenannten Nebenartikeln ein riesiger Nutzen erwartet wird, der natürlich nicht vorhanden ist. Thatsache ist und bleibt es, dass keine einzige der ausgeschriebenen Grosstrafiken einschliesslich der damit verbundenen Kleintrafik, ihrem Besitzer einen wesentlichen Ertrag bringt. Ein zweiter Umstand, welcher ebenfalls dazu beiträgt, dass die Einreicher die unsinnigsten Offerte häufig machen, besteht darin, dass die Grosstrafik in der Provinz mit einem anderen Geschäfte verbunden werden darf. Man versuche einmal zu verlangen, dass die Grosstrafik nur mit der Kleintrafik und sonst mit keinem anderen Geschäfte verbunden werden darf und wir sind überzeugt, sämtliche Grosstrafikanten würden alsdann ihre Lizenzen zurücklegen. Da solche Grosstrafikanten ihre Spesenlast nicht rechnen und daher mit jeder ihnen angebotenen Provision zufrieden sind, so entsteht dadurch natürlich eine Entwerthung der damit verbundenen Arbeit, die fast gar nicht entlohnt wird.

Man hat es, wie gesagt versucht, in den Verhältnissen des Grossverschleisses der kön. ung. Tabak-Produkte eine Ordnung zu bringen, nachdem fürs Erste die Ausgaben, trotzdem sie hohe genug sind, erspart werden sollten, fürs Zweite der Betrieb des Grosshandels, wie er dormalen in der Provinz in zahlreichen Städten gehandhabt wird, nicht befriedigte. Der Versuch ist misslungen, zumal der kön. ung. Tabak-Regie in erster Reihe ewig und immer der Kostenpunkt massgebend war und dieser ein Plus statt einem Minus aufwies. Die zweite Frage, die wir noch für weit wichtiger halten, nämlich die, ob in der Provinz anständige, zweckentsprechende Verschleissstellen existiren sollen, statt den »Schweineställen«, die man mitunter begegnet, diese Frage erledigt sich selbst. Wir glauben, dass die kön. ung. Tabak-Regie eher die Aufgabe hat, dafür zu sorgen, dass die durch sie erzeugten Waaren in gutem Zustande, in anständigen Lokalen, ordnungsmässig ausgefolgt werden, als darauf zu sehen, ob

einige Hundert Kronen dabei erspart werden. Hier ist Sparsamkeit nicht am Platze, hier bringt Sparsamkeit anstatt Nutzen — Schaden. Um den Grossverschleiss zu regeln, müsste damit begonnen werden, jedes Quantum Arbeit mit dem entsprechenden Quantum Geld zu entlohnen. Man vermeine nicht, dass die um Grosstrafik-Lizenzen einschreitenden Bittsteller aus purer Lust und Liebe zur Sache, die oftmals lächerlichsten, geringsten Angebote machen. Man müsste schon in der Konkurs-Ausschreibung die Leute darüber aufklären, wie und in welcher Weise das Geschäft geführt werden muss. Man müsste das zöpfische System endlich beseitigen, welches schon in der Ausschreibung die unnötigsten Dinge hervorkehrt, während es die Hauptsachen verschweigt. Was frommt es der Tabak-Regie, wenn sich Leute mit dem Verschleisse der kön. ung. Tabak-Produkte befassen, die hiezu in keiner, aber auch nicht in der geringsten Weise die Qualifikation besitzen. Wir verstehen unter Qualifikation keineswegs das Absolviren einer Hochschule für Grosstrafikanten, allein, wir verstehen darunter, dass ein solcher Verschleiss in die Hände vernünftiger, intelligenter, vermöglicher und durchaus unbescholtener Leute gelegt werde. Dass es in Ungarn viele Grosstrafikanten gibt, welche bei dem Geschäfte absolut gar nichts verdienen, ist ebenso eine Thatsache, wie sie beschämend ist für den Zustand, in dem sich augenblicklich der Verschleiss der Tabak-Produkte befindet.

Die Rauchrequisiten und der „Dohányárusok Közlönye“.

•Gehrter Herr Redakteur!

Ich brauche es Ihnen wohl nicht zu sagen, dass ich Ihr geschätztes Blatt mit Interesse lese, nachdem es uns Kleintrafikanten zumindest als jenes Sprachrohr gilt, welches unsere Wünsche und Beschwerden, unsere Klagen und berechtigten Ansprüche dorthin gelangen lässt, wohin sie gehören. Aus dem Grunde kann ich es auch nicht begreifen, warum dieses für uns Kleintrafikanten so notwendige Fachorgan nicht von jedem Verschleisser ausgiebig unterstützt wird. Ich meine nicht jene Unterstützung, dass es Jeder abonniren soll, was wohl ebenso verlangt werden könnte, wie es auch ein Gebot der Pflicht wäre, als vielmehr jene Unterstützung, vermöge welcher das Blatt in die Lage käme, durch unser indirektes Hinzuthun sich immer grösser und besser ausgestalten zu können.

Verzeihen Sie Herr Redakteur, wenn ich Sie darauf aufmerksam mache, dass es in erster Reihe die Pflicht der Grosstrafikanten wäre, dieses Blatt sowohl materiell, wie auch moralisch zu unterstützen. Dass dies nicht geschieht, ersehe ich, wenn ich mir Ihr Blatt betrachte. Die Herren Grosstrafikanten der Hauptstadt, welche wahrscheinlich die Gastfreundschaft Ihres Blattes, welche Sie Ihnen

angedeihen lassen, mit einer Noblesse hinnehmen, als ob dies so sein müsste, diese Grosstrafikanten könnten wahrlich dazu beitragen, dass dem Blatte auch von Seite jener Fabrikanten eine Unterstützung durch Zuwendung der Inserate werde, jener Fabrikanten, deren Schund sie in Verschleiss nehmen und uns Kleintrafikanten verkaufen. Hiedurch würden die Kleintrafikanten bald bessere Waare erhalten, nachdem die Konkurrenz die Fabrikanten veranlassen würde, Besseres zu liefern.

Ich halte es für einen Skandal, dass Grosstrafikanten ihre Lokalitäten und Auslagefenster mit den Plakaten und Reklamtafeln der Fabrikanten anfüllen, anstatt diese Fabrikanten zu zwingen, dass diese ihre Reklamen in unserem Fachblatte erscheinen sollen. Ich sehe es durchaus nicht ein, warum irgend ein böhmischer oder schlesischer obskurer Fabrikant seine Waaren durch uns Verschleisser in Verkehr setzen soll, ohne im Geringsten von seiner Existenz in unserem Fachblatte Kenntniss zu geben. Unser Fachblatt das (leider) auch das Fachblatt der Grosstrafikanten ist, dem es, wie wir recht gut wissen, ausgezeichnete Dienste leistet, sollte doch die ausreichendste Unterstützung dieser Grosstrafikanten zumindest in der von mir erwähnten Weise erlangen, so denke ich. Wenn sich diese Herrschaften für zu gross und hoch halten, ihr Fachblatt in solcher Weise zu unterstützen, die ganz selbstverständlich ist, dann werden wir Kleintrafikanten den Fabrikanten, die ihren Schund hier absetzen wollen, zu erkennen geben, dass wir Diejenigen sind, welche es bestimmen, was wir verkaufen wollen und was nicht.

Verzeihen Sie Herr Redakteur, wenn ich mich in Dinge menge, die mich direkt eigentlich nichts angehen; allein, wer so wie ich, seit dem Bestande unseres Fachblattes »Dohányárusok Közlönye«, dieses Blatt fleissig liest und mitansieht, wie sehr Sie sich bemühen bessere, gesündere Zustände herbeizuführen,

wer da weiss was Sie namentlich für die Grosstrafikanten bereits gethan haben, den muss es empören, wenn er die Indolenz bemerkt, mit welcher die Herrschaften einem Fachblatte begegnen, wie es der »Dohányárusok Közlönye« ist. Wenn die Grosstrafikanten schon als Grosshändler der Rauchrequisiten figuriren, so sollen sie zumindest das Eine thun, dass sie blos jene Fabrikate in Verschleiss nehmen, deren Fabrikanten es der Mühe werth halten, sich uns Kleintrafikanten vermittelst unseres Fachblattes in Erinnerung zu bringen.

Empfangen Sie geehrter Herr Redakteur die Versicherung meiner besonderen Hochachtung, mit welcher ich verbleibe Ihr sehr

ergebener

A. E.

(Im Namen mehrer Trafikanten.)

*

Wir danken dem geschätzten Herrn Einsender für die lebenswürdige Art, mit der er unserer Blatte seine Dankbarkeit beweist. Leider entspricht sein Schreiben den Thatsachen vollständig. Wir werden die Angelegenheit übrigens viel ernster behandeln als bisher, das kann der Herr Einsender versichert sein.

Die Redaktion.

Vermischtes.

Der Steuerinspektor der Haupt- u. Residenzstadt: Budapest, kön. Rath Paul Gassner, erhielt — wie das heutige Amtsblatt meldet — von Sr. Majestät den ungarischen Adel für sich und seine Nachkommen.

Diese Nobilisierung kommt Keinem unerwartet, der die vorzüglichen Dienste, welche Herr v. Gassner speziell dem staatlichen Finanzwesen seit Dezennien leistet, kennt. Wir haben bereits in unserer vorletzten Nummer diese Verdienste vollauf gewürdigt und den Wunsch ausgesprochen, dass Herr v. Gassner auch fürderhin für sein erspriessliches Wirken die Anerkennung finden möge, die ihm gebührt.

Umsonst Tabak. Das Geniale eines Heerführers besteht eigentlich nicht darin, auf welche Weise den Feind zu schlagen, sondern darin, auf welche Weise er seine eigenen Soldaten für sich zu gewinnen versteht. Napoleon verstand es mit einem Blick seine Leute zu bezwingen, Blücher holte grosse Züge aus seiner Pfeife, wenn ihn etwas drückte und da wussten schon seine Soldaten, mit was er zu trösten ist. Das Militär, die vielen Menschen zusammen gleichen dem unmündigen Volke, den Kindern. Mit schönen Knöpfen und Perlen kann man ihr Herz gewinnen, und derjenige, welcher dies versteht, bereitet ihnen Freude und hat sie ganz gewonnen.

Honvédminister Baron Fehérváry weiss auch die Liebe seiner Soldaten für sich zu erhalten. Nicht mit Ovationen, welche Generale vor der Mannschaft hersagen. Die Rede bleibt eben nur Rede, aber eine Pfeife Tabak, das ist etwas anders. Der Minister hat nämlich beschlossen, unter denjenigen Soldaten, welche die Manöver mitmachen, nach denselben je ein Paket Tabak zu vertheilen. Ein guter Einfall das, und ist es natürlich, dass nach den Manövern eine grosse Nachfrage nach dem Tabak sein wird, welchen der Minister seinen Soldaten gibt. Zu diesem Tabak sollte ein Pfeifenfabrikant auch Fehérváry-Pfeifen erzeugen.

Vorlesung in der Tabakfabrik. In der Tabakfabrik in Kuba fliesst die Arbeit munter. Die zwanzigtausend Arbeiter, welche von 8 Uhr Früh bis 3 Uhr Nachmittags mit der schablomässigen Arbeit des Zigarrendrehens beschäftigt sind — nebenbei bemerkt eine die Seele abstumpfende Beschäftigung — sehnten sich nach Zerstreuung und damit sie dies erreichen, engagirten sie einen Vorleser. In der Mitte der Säle sitzt auf einem Podium je ein Vorleser mit guter Kehle, welcher Gedichte, Dramen und Romane vorliest. Derselbe liest dreiviertel Stunden fortwährend, ruht dann eine Viertelstunde. Während der Mittagspause werden die Vorlesungen sistirt.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heltai.

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY!

GYÁRI RAKTÁR:

GOLDZIEHER GÉZÁ-nál

BUDAPEST, V., SAS-UTCZA 29. SZÁM.